

Els atemptats i la lliçó de Ripoll

Núria Mata *Psicòloga*

Des del profund condol a les víctimes dels atemptats a Barcelona i Cambrils, avui tinc la mirada posada a Ripoll, on es fa palesa una altra faceta del terrorisme.

El terror és un estat fisiològic i mental que paralitza. Com les respostes automàtiques d'atacar, fugir, o d'implicar-se socialment, forma part del repertori de reaccions disponibles quan la vida perilla. Però utilitzat intencionadament com a arma, el terror té el poder de matar i també d'intimidat, de controlar les ments de

impedeix actuar, pensar o sentir... Però el fet d' haver experimentat el vincle social solidari i de saber que hi poden tornar a accedir restarà intensitat al trasbals. Per a les víctimes directes que s'han vist desbordades per reaccions d'intensitat aclaparadora, els professionals dels serveis d'emergències psicossocials hauran estat de gran ajut.

Ara ens toca a tots aprendre una lliçó: cercar formes adequades de descarregar la tensió i de regular les nostres emocions i els pensaments que guiaran les nostres accions. En concret, el fet que els instigadors i els suposats autors materials dels atemptats siguin musulmans no ens autoritza a abocar la nostra ira, frustració, por o dolor sobre tota la població musulmana o considerada com a tal. I això pot ser especialment complex a Ripoll, on residien els perpetradors i les seves famílies. Mentre el gruix de la població observa sorpresa: "Eren d'aquí, parlen català, feien vida normal com tothom", a Ripoll diuen: "Però és el meu veí, el meu fill, el meu alumne, el meu company de classe... Com pot ser?" Costa d'encaixar. Les institucions públiques faran molt bé de cercar professionals experts en trauma psíquic col·lectiu, en relacions interculturals, emergències i catàstrofes per implementar dispositius que puguin ser útils a curt, mig i llarg termini. Però vull subratllar que tots tenim una responsabilitat per complir.

Aquests són els primers atemptats relacionats amb el terrorisme internacional que es produeixen a Catalunya. Tenen una dimensió global i una altra de local. Quant a la dimensió global, se sap que, hàbilment amagada sota la pantalla del radicalisme religiós ultraconservador, la guerra bruta del terrorisme internacional està al servei d'ideologies totalitàries que tenen el potent suport polític i econòmic de diversos estats. I la convivència de diversos tipus d'intercanvis internacionals. Cal reclamar, doncs, a tots els governs, una exigència ètica en aquest sentit. I, d'altra banda, cal que tots ens comprometem a un exercici de lucidesa i de responsabilitat local.

Continuen les manifestacions, els altars a les Rambles, i un clam col·lectiu: "No tenim por". Tres paraules poderoses com un mantra que ens criden a despertar de l'inevitable xoc, i a unir-nos en un compromís seriós i continuat. Ens impulsen a sortir al carrer i abraçar-nos. I és bo que tot això s'esdevingui en l'espai públic configurant un veritable ritual que canalitza constructivament el dol col·lectiu. Però també és veritat que alguna por sí que la

tenim. La violència terrorista és insidiosa, no sempre es mostra tan cruament com en un atemptat. La seva ona expansiva s'infiltra per tots els punts fràgils i va minant tot el que pot. Per això, entre altres coses, ens preocupa que per efecte dels fets ocorreguts s'intensifiquin els prejudicis per motius de cultura o religió, que es malmeti la convivència i que no puguem protegir prou el nostre jovent.

Fereix l'ànima veure la joventut dels que tot apunta com a autors materials dels atemptats. Sobre ells haurà de caure el pes de la justícia. Així i tot, també hem de pensar en ells com a víctimes. En un escrit commovedor, una educadora social de Ripoll els recorda i, desconcertada i amb el cor trencat, es pregunta: "Com pot ser? Què hem fet malament?". El seu relat revela la vàlua del vincle humà que va establir amb ells i que, ben segur, deu formar part de les millors experiències que els hauran ajudat a viure la seva curta vida.

Tot i ser autors materials d'uns fets execrables, ells també són víctimes. No de la suposada incompetència d'educadors sensibles i amatents, sinó de circumstàncies de vida especialment complexes. I, sobretot, víctimes propiciatòries de ments perverses i organitzades que els han utilitzat al servei d'una ideologia pretesament alliberadora i capaç d'atorgar valor i consistència a una identitat personal complexament edificada amb materials fràgils. Una consistència de la qual deuen estar molt mancats, si estan disposats a pagar-la al preu de la pròpia vida. És aquí on hem de treballar molt més i de manera diferent del que hem treballat fins ara.

Perquè Said, Moha, Moussa, Youssef, Omar, Younes i Houssa, aquests joves, que formen part de la nostra ciutadania, també són els nostres fills. I no volem que els nostres fills matin ni es deixin matar, no volem que siguin carn de canó de cap tipus de sectarisme que els manipuli aprofitant allò que, per edat i per circumstàncies socials o personals diverses, els fa vulnerables.

Hem dit "no tenim por" i estem disposats a tenir coratge. Per anar junts a les manifestacions. Per no respondre a la violència amb violència, per fomentar la solidaritat que estem sentint i ens acompanya en aquests moments de dol individual i col·lectiu, per dir alt i clar allò que no és correcte, i per comprometre'ns sense fissures en la construcció quotidiana d'una societat justa, inclusiva, lliure i pacífica.

Ripoll, estem amb tu i comptem amb tu.

Des del moment dels atemptats s'han produït moltes reaccions de solidaritat que tenen un poderós valor simbòlic: el terror ha segat vides, però no ha aconseguit matar allò que en el fons del cor ens fa humans: la disposició a sentir el dolor de l'altre com un dolor propi i actuar

les persones i dirigir els seus comportaments a curt i a llarg termini. El seu objectiu és provocar indefensió, anorrear l'altre, despullar-lo de tota dignitat i convertir-lo en un objecte insignificant, que es pot menysprear, sotmetre, ridiculitzar, maltractar i, en últim terme, exterminar.

Des del moment dels atemptats s'han produït moltes reaccions de solidaritat que, a més d'honorar els protagonistes, tenen un poderós valor simbòlic: el terror ha segat vides, però no ha aconseguit matar allò que en el fons del cor ens fa humans, que inclou la disposició a sentir el dolor de l'altre com un dolor propi, i actuar. La resposta solidària és una victòria d'allò humà, una derrota pel terrorisme.

Els qui han actuat amb valentia i solidaritat, tard o d'hora passaran per estats propis de la resta del repertori de reaccions a un gran perill: sentir ira, culpar, fugir, tenir por, moments de commoció que

Comunicat de Prosa

Davant d'algunes crítiques per part de subscriptors i lectors d'EL 9 NOU per la cobertura informativa del diari *El Periódico* de l'atemptat de Barcelona, publicada el dia 18 d'agost, voldríem fer les següents consideracions:

1. EL 9 NOU és un periòdic d'àmbit local que ofereix als seus lectors tota la informació de les comarques que cobreix, amb una trajectòria de gairebé 40 anys i amb una línia editorial prou coneguda.

2. Al llarg de la seva història, EL 9 NOU ha complementat la seva oferta informativa amb altres productes com ara la revista *Presència*, el suplement *L'extra*, *El 9 Esportiu* o *El Punt Avui*. L'acord

per encartar aquest darrer diari va finalitzar el setembre de 2015 per voluntat d'Hermes, la seva empresa editora, tot i que han continuat les bones relacions editorials entre EL 9 NOU i El Punt Avui.

3. Actualment, Prosa, empresa editora d'EL 9 NOU, té un acord de col·laboració amb la societat *El Periódico de Catalunya S.L.*, que es limita a regalar als seus subscriptors i lectors l'exemplar del dia d'*El Periódico*, amb l'objectiu de complementar els continguts informatius locals amb uns altres de generals.

4. No hi ha cap acord editorial entre les empreses editores d'EL 9 NOU i de *El Periódico* pel que fa a continguts. Així doncs, cada diari es fa responsable

de la seva línia editorial i de les informacions que publica.

5. Hi ha subscriptors d'EL 9 NOU que han manifestat la seva satisfacció pel fet de rebre un producte periodístic addicional i que agraeixen obtenir de forma gratuïta *El Periódico*. No obstant això, també n'hi ha que no. Per aquest motiu, els que a través del departament de subscripcions sol·licitin no rebre'l, seran atesos.

6. La direcció d'EL 9 NOU vol mostrar el seu respecte i consideració per a tots els lectors, es posa a la seva disposició per tal d'atendre les diferents sensibilitats i avaluarà quina és l'oferta més apropiada per complementar els continguts propis.